

Rozhovor s Viliamom Bartušom zakladateľom občianskeho združenia Zelený Kameň

Viliam Bartuš je členom a jedným zo zakladateľov Občianskeho združenia Zelený Kameň a ekologickým a občianskym aktivistom. V súčasnosti sa venuje problematike výstavby lyžiarskeho strediska Biele kamene v chránenej krajinskej oblasti Vihorlat.

Môžeš opísať kedy a za akým účelom vzniklo Občianské združenie Zelený Kameň, aké sú jeho priority a čo je jeho cieľom?

Občianske združenie ZELENÝ KAMEN vzniklo v januári 2005 a stanovky nám Ministerstvo vnútra SR zaregistrovalo 3. februára 2005. Prioritou je zabránenie akémukoľvek trvalému odlesneniu v chránených územiach. Cieľom združenia je brániť prírodu a krajinu, predovšetkým pohoria Vihorlat a jeho okolia, presadzovať environmentálnu, sociálnu a ekonomickú spravodlivosť, rozvíjať otvorenú občiansku spoločnosť, podporovať vyvážený rozvoj regiónu a posilňovať efektívnu účasť občanov na rozhodovaní o veciach verejného záujmu.

Aký je tvoj pohľad na Občianské združenie Biele Kamene a projekty jemu podobné, ako podľa teba vplyvajú takéto činnosti na životné prostredie?

Z predchádzajúcej odpovede vyplýva, že náš pohľad je kritický. Problém je v tom že s výstav-

bou zjazdoviek sa všeobecne spája trvalé odlesňovanie. V prípade projektu Biele Kamene je to navyše v oblasti vyhlásenej za chránené územie z pohľadu ochrany prírody, ale aj z pohľadu lesníkov a ochrany pôdy. Jedná sa o jedno z mála kompaktných lesných území v pohorí Vihorlat bez holorubov a iných negatívnych vplyvov človeka. Výrub kvôli zjazdovkám je v danej oblasti o to rizikovejší, že sa tam nachádzajú zväčša pôdoochranné lesy náchylné na eróziu pôdy so špecifickým geologickým podložím, v ktorom korene stromov nemajú takú stabilitu ako inde. Okrem erózie pôdy tu hrozia aj veterné kalamity. Tieto tvrdenia vychádzajú z podkladov odborných organizácií, ochranárov a lesníkov.

Čo na to ľudia? Aká je podľa teba verejná mienka v dotknutom regióne?

Verejná mienka je bohužiaľ dosť spolarizovaná. Združenie Biele Kamene prezentuje projekt ako výsostne sociálny. Predkladá ho z pohľadu jedinej šance na rozvoj regiónu po ekonomickej i sociálnej stránke. Samozrejme to všetko bez zverejnenia akýchkoľvek dlhodobých ekonomicko-sociálnych analýz a prognóz. Ako občan Sniny, Slovenskej republiky a EÚ ich vyžadujem kvôli predpokladanému čerpaniu verejných financií na realizáciu tohto projektu (pôjde o 100-ky miliónov a možno aj miliardy) a enormnému zásahu do krajiny. Napriek tomu sa stretávam s množstvom ľudí, ktorým sa projekt nepáči alebo o jeho realizácii a efektivitve značne pochybujú a to nielen z ekologických pohľadov. Neteší ma ale fakt, že väčšina ľudí sa bojí alebo nechce verejne vystupovať proti odlesňovaniu a teda aj proti projektu. Ich apatia je spôsobená všeobecne známym presvedčením „...veď čo ja zmôžem, páni si aj tak urobia po svojom.“ Evidentný strach u niektorých prevažne zamestnaných ľudí je spôsobený možnými problémami v práci. No a navyše v regióne s vysokou nezamestnanosťou populistické tvrdenia o veľkých pracovných príležitostiach zatieniajú akékoľvek kritické otázky.

V čom je teda potenciál rozvoja tohto kraja, existujú voči lyžiarskému stredisku alternatívne riešenia?

Alternatívy sú tu vždy. Treba len chcieť. V prvom rade by sme mali využiť a rozvíjať to čo už v našom regióne máme a nebudovať megalománske projekty na „zelenej lúke“. Je potrebné využiť odlahlosť regiónu a tým pádom jeho zachované prírodné hodnoty a kultúrne dedičstvo. Za divokou prírodou, ktorú

tu ešte máme sú určité skupiny ľudí ochotné cestovať podstatne ďalej ako za lyžovaním. Na lyžiarsky biznis musíme mať potencionálnych zákazníkov, hlavne v okruhu 80 km. Vrátim sa ale k potenciálu v regióne. Žijeme v oblasti, ktorá je v porovnaní so zbytkom Slovenska (a Európy) minimálne osídlená, skultúrna a ovplyvnená priemyslom. Toto je región určený na rozvoj agroturistiky, cykloturistiky, školy v prírode, jazdeckej školy, bežecké lyžovanie, pobyty v prírode zo sprievodcami aj bez a iných foriem ľahkej turistiky. Tieto služby musia byť originálne, zaujímavé a navzájom poprepájané s kvalitnými službami a dobrou propagáciou vo svete.

Kde je najväčšia sila ochranárskych organizácií snažiacich sa niečo urobiť proti takýmto deštruktívnym zámerom?

V nadsení a presvedčení jednotlivcov, v dôvere a morálnej podpore medzi občajnými ľuďmi v krajine. V neposlednom rade tiež v prístupe k práci, ktorú ľudia v mimovládach robia dobrovoľne, väčšinou bez finančného ohodnotenia, z vlastného presvedčenia s nadsením a intenzívne, veľakrát na úkor svojho voľného času, rodiny a priateľov. No, ale s tou rodinou to už pozitívum asi moc nie je. Avšak v poslednom období sa začínajú „množiť“ mimovládky, ktoré sa zakladajú účelovo pre čerpanie veľkých alebo menších finančných prostriedkov. Alebo si takéto mimovládky zakladajú rôzne veľké priemyselné firmy a rezorty, ktorým ide hlavne o vytvorenie dojmu, že pri realizácii svojich kontroverzných aktivít spolupracujú s verejnosťou a dokonca majú jej podporu. Životnosť takýchto organizácií je krátka a ľudia v nich by dané aktivity nikdy nerobili, keby za ne nedostali dobre zaplatené.

Aký je tvoj názor na priame akcie ako súčasť obrany obyvateľov pred podobnými aktivitami?

Tlak na prírodu a prírodné zdroje je čím ďalej väčší a agresívnejší. Preto sa nie je čo čudovať, že sa ľudia v rôznych kútoch sveta začínajú tvrdo stavať proti niektorým činnostiam formou občianskej neposlušnosti. Občan akejkoľvek krajiny má právo brániť krajinu a prírodné zdroje pred ich deštrukciou všetkými dostupnými prostriedkami a spôsobmi. Z dôvodu, že on sám je súčasťou prírody a keď cíti ohrozenie seba a svojho okolia je potrebné, aby sa správal podľa vlastného presvedčenia. Samozrejme, nie na úrok zdravia a života iných ľudí, živo-

číchov a rastlín. História nám ale ukazuje, že masy ľudí sa dajú zmanipulovať na akúkoľvek, aj negatívnu činnosť pokiaľ máte v rukách nástroje moci (peniaze, médiá, politikov, štátne inštitúcie...). A ja sa bojím toho, že ľudia prestanú uvažovať a rozhodovať sa ako individuality, ale ako masa. Masy nemajú svedomie a zodpovednosť, jednotlivci áno.

Čo chystá OZ Zelený Kameň do budúcnosti, plány, ďalšie aktivity?

Zelený Kameň je v začiatkoch svojej existencie a práce. Formuje sa smerovanie a spôsob našich aktivít. Momentálne máme 5-10 aktívnych členov a okolo 300 podporujúcich členov (každý týždeň pribúdajú ďalší). V rámci možností sledujeme a zapájame sa do procesu posudzovania vplyvov na životné prostredia zámeru Strediska zimných športov Biele Kamene. Pripravuje v spolupráci s Lesoochranským zoskupením VLK Východné Karpaty informačný leták a zároveň rôzne informačné akcie a prácu z verejnosťou. Taktiež nás oslovila organizácia Priama akcia, ktorá má záujem zapojiť sa do obrany vihorlatských lesov. Spolupracujeme s petičným výborom pri obrane časti mestského parku v Snine, ktorému hrozí zánik tým, že sa ho mesto snaží odpredať. Plánujeme zvyšovať našu členskú základňu, a teda aj našu morálnu silu. Rôznymi spôsobmi chceme aktivizovať našich členov aj nečlenov k rôznym praktickým činnostiam na pomoc krajine a prírode. No a keďže chodíme radi do prírody, naše akcie budú nasmerované aj na rôzne výlety, monitoringy a brigády v pohorí Vihorlatu a okolí.

Ak sa chcú ľudia zapojiť do vašej činnosti, kde a na koho sa môžu obrátiť?

Sú dve základné veci, ktoré nám chýbajú na zintenzívnenie našich aktivít. Aktívni ľudia a peniaze. Kto má záujem nám akokoľvek pomôcť (morálne, akoukoľvek fyzickou pomocou, finančne, materiálne) môže nás kontaktovať telefonicky 0903-055 963, mailom zelenykamen@centrum.sk alebo listom na Zelený Kameň, Pichne 156, 069 01 Snina.

Záverom ti nechávam voľný priestor.

Ľudia sa dosť často dopúšťajú chyby v tom že si niečo začnú ceniť až keď o to prídu. Nedopusťme to v prípade divokých lesov pod Sninským kameňom a Nežabcom !!!

Otázky kládol Juraj Turizz

KTO Z KOHO alebo človek vs. príroda?

Názor, že ekologické a sociálne projekty či priame akcie nejdú dokopy, nie je zriedkavý. Prvý krát, teda z toho, čo si pamätám, ma tento postoj doslova prevalcoval počas blokáď LZ VLK na Polane. Vtedy, ešte ako „aktivistka začiatočníčka“, som sa s nadsením a očakávaním zúčastnila mojej prvej „veľkej“ akcie. No presvedčenie, že ja stojím na tej správnej strane, mi do značnej miery narušili komentáre ľudí z okolia. „No, a čo teraz majú tí chudáci robiť?“ „Oberáte ľudí o robotu!“ Takéto obvinenia a otázky padali z rôznych strán. A tak sa zdalo, že ako nepriatelia proti sebe stoja lesní robotníci z okolia a chránená prírodná rezervácia.

V hlave mi vtedy vírili mnohé otázky a mnohé z nich sú v mojej hlave do dnes. No časom (je to už pekných sedem rôčkov) som zistila, že to nie je len problém Polany a robotníkov z okolia. Mnohí ekologickí aktivisti sa odmietajú zaujímať o sociálne problémy s argumentom, že „človek si za svoje sračky môže sám“. Na druhej strane, mnohí ľudia, ktorým sociálne cítenie nie je vzdialené, hodnotia snahy ekologických mimovládiek ako „návrat do jaskýň“. Sú tieto postoje prejavom nejakého prirodzeného protikladu človeka a prírody? Tento konflikt, či je skutočný alebo zdanlivý uvážte sami, však stojí ako veľká bariéra, do ktorej pri svojej práci narážajú zástupcovia oboch strán. Aj preto som presvedčená, že stojí za to sa nad ním aspoň chvíľu zamyslieť.

Na jednej strane máme teda ekologické organizácie, aktivistov a ich predstavy o tom, ako by mal vzťah človeka a prírody vyzeráť.

Predmetom ich kritiky je hlavne dominantný postoj človeka k prírode, ktorý sa môže prejavovať rôznym spôsobom (týranie zvierat, plytvanie prírodnými zdrojmi, veľkoplošné odlesňovanie...). Tieto jednotlivé prejavy majú však spoločné korene a to už spomínaný, majetnícky a nadradený vzťah človeka k prírode. Tento vzťah má samozrejme svoj kultúrny, historický a ekonomický pôvod, no o tom možno niekedy nabudúce.

Tak či onak, hovoríme stále o postoji, vzťahu a pohľade človeka na prírodu. A práve tento pohľad sa ekologické organizácie snažia zmeniť. Mnohé z nich si totiž uvedomujú, že nestačí zmeniť zákon „z hora“. Je dôležité aby ľudia sami vedeli zhodnotiť či dané konanie je správne a dobrovoľne sa rozhodli.

Pokúsme sa teda nájsť ten horeuvedený protiklad človek vs. príroda. Hm, áno, je tu veľká kritika človeka ako nepriateľa prírody. No vo forme reflexie minulého a súčasného správania človeka a spoločnosti, nie vo forme generalizovaného postoja. Keby totiž ekologické organizácie tvrdili, že človek je a vždy bude nepriateľom, ich snaženia v rôznych lokálnych bojoch by boli úplne zbytočné. Neostávalo by im nič iné, než vyhladiť ľudstvo alebo ho uzavrieť do nejakých obrovských strážených objektov.

Táto predstava môže byť síce zaujímavá pre nejakého režiséra amerických veľkofilmov, no nezodpovedá realite. Našťastie pre nás. Som presvedčená, že aj ten najpesimistickejší eko aktivista musí v skrytu duši dúfať v zmenu ľudských postojov. Dúfať, že sa človek zbaví

svojho nadradeného správania a prírodu začne vnímať ako rovnocenného partnera. Inak to môže rovno zabaliť.

A čo sa deje na druhej strane? Organizácie a aktivisti tzv. sociálneho hnutia (viem, že toto pomenovanie je veľmi vágne a všeobecné, no myslím, že pre naše potreby nám postačí), sústreďujú svoju kritiku na spôsob organizácie ľudskej spoločnosti ako takej. Hierarchické usporiadanie spôsobuje nemorálne vzťahy medzi ľuďmi navzájom, keď jeden žije na úkor druhého. Aj tu môžeme nájsť rôzne prejavy – týranie žien či detí, rasizmus, využívanie lacnej pracovnej sily, vojny...Pokračovať by sme mohli ešte dlho. Takisto tu nájdeme, ako aj v prípade ekologickým problémov, spoločného menovateľa. Tým je samozrejme nadradenosť jednej skupiny ľudí nad inou či už na základe rasy, pohlavia, náboženstva, triedy a pod.

Väčšina organizácií pôsobiach v tejto oblasti sa snaží ukázať neopodstatnenosť takejto nadradenosti a zdôrazňuje dôležitosť rovnosti. Cieľom, ako asi vyplýva z už povedaného, je tieto nerovné vzťahy eliminovať a zmeniť postoje ľudí. Na jednej strane ukázať tým, ktorí sú v nevýhodnej situácii ako bojovať za svoje práva a na druhej strane ukázať tým zvýhodneným, že na svoju nadradenosť nemajú žiadne objektívne dôvody.

Na obidvoch stranách našej pomyselnej barikády sme teda našli spoločného nepriateľa – nerovný vzťah – či už človeka a prírody alebo ľudí navzájom. Táto spoločná črta vôbec nie je zanedbateľná a práve ona môže byť spoločným východiskom pre budúcu spoluprácu.

Prečo spolupracovať?

Som presvedčená, že protiklad o ktorom sa tu bavíme je umelým dedičstvom histórie, ktorý je nutné prekonať. Preto? Tak ako európska civilizácia priniesla nerovnosti plynúce z pro-

tikladov ako sú muž - žena, dospelý - dieťa, heterosexuál - homosexuál, vlastník - robotník, beloch – černocho a pod., rovnako priniesla aj protiklad človek – príroda. To, že tieto protiklady (vrátane toho posledného) sú umelé, dokazuje fakt, že nie v každej ľudskej spoločnosti ich nájdeme, alebo sú ich členovia v opačnom vzťahu. Sú spoločnosti, kde byť černochoom, Arabom, moslimom alebo ženou je výhodné. To však znamená, že tieto protiklady a s nimi spojené hodnoty (teda aj nerovnosť) nie sú univerzálne platné. Nie sú nám dané Bohom, prírodným zákonom či inou autoritou. Vymyslel ich človek a ten sa ich môže aj zbaviť.

Práve prekonanie tohto protikladu môže umožniť spojenie sociálnych a ekologických bojov. Človek a spoločnosť, v ktorej žije, totiž neexistuje v nejakom vákuu. To, že budem mať dobre platenú prácu mi nepomôže, keď mi kvôli odlesneniu spláchnu moju vilu záplava alebo budem s deckami behať po rôznych sanatóriách kvôli znečistenému vzduchu. Taktiež, keď budem mať možnosť obdivovať úžasné rezervácie ale budem bez práce či ma budú v práci ponížovať, dôstojnosť môjho života veru veľká nebude.

Je takáto spolupráca možná?

Asi nebude prevapením, keď budem presadzovať názor, že možná je. Je však potrebná vôľa. Treba si uvedomiť, že riešiť sociálne problémy na úkor ekologických problémov je ako píliť si pod sebou konár. A zároveň, plánovanie ekologických projektov bez ohľadu na život ľudí, ktorých sa to dotýka, je vopred odsúdené na neúspech (prinajlepšom úspech krátkodobý). Spolupráca je preto podľa mňa tým najlepším a jediným možným riešením ako sa z tohto začarovaného kruhu dostať.

Michaela Janigová

Ako vidíme projekt Biele Kamene

„Grandiózny projekt“ 21 kilometrov zjazdoviek, 13 lyžiarskych vlekov s dĺžkou takmer 16 kilometrov. Dokonalý prístup pre očakávaných desať tisíc návštevníkov denne k novému stredisku má zabezpečiť päť parkovísk pre 1300 áut, 74 autobusov. Toto všetko sa plánuje v rámci II. etapy projektu Sninského mikroregiónu pre podporu a rozvoj cestovného ruchu na území Horného Zemplína a jeho okolia. V reáli to znamená výrub viac ako 70 000 stromov a celkové trvalé odlesnenie takmer 140 hektárov.

O čo ide v projekte

To všetko sa má realizovať priamo v jadrovom území Chránenej krajinnnej oblasti Vihorlat a v jej bezprostrednom okolí. Práve v tejto jedinečnej oblasti sa nachádzajú zbytky posledných prirodzených lesov s výskytom vzácných, ohrozených a osobitne chránených druhov. Územie je navyše zaradené do siete biotopov európskeho významu NATURA 2000 a je vyhláseným chráneným vtáčim územím. Projekt má byť teda realizovaný priamo i nepriamo v lokálnych, regionálnych i nadregionálnych biokoridoroch a biocentrách a na svahoch s vysokým potencióalom na eróziu po prípadnom odlesnení. Zasiahne aj ochranné lesy, ktoré zaberajú takmer 50 % lesných porastov navrhovaných na trvalé odlesnenie a tri Národné prírodné rezervácie Morské oko, Podstávka a Motrogon, jednu prírodnú rezerváciu Ďurová mláka a tri prírodné pamiatky Malé morské oko, Sninský kameň a Čierny potok.

V ďalšej etape projektu sa počíta s dobudovaním hotelov, penziónov, obchodných a reštauračných centier, klzísk, golfového ihriska či dokonca letiska. To si vyžiada ďalšie zásahy do územia, záber lesného pôdneho fondu s trvalým odlesnením a okrem iného aj aplikáciu pesticídov.

Plánované stredisko neúmerne zasiahne aj do povodí vodných tokov čo môže narušiť vodnú stabilitu okolitých obcí.

Kto plánuje projekt realizovať?

Realizátorom a vypracovateľom projektu je občianske združenie Biele Kamene (OZ BK), ktoré združuje zástupcov s vyššieho územného celku Prešov, mestského zastupiteľstva Snina a obecných zastupiteľstiev Stakčína, Zemplínskych Hámrov a Kolonice. Jeho významnou súčasťou sú aj podnikatelia z regiónu. Jeho doterajšou stratégiou bolo a je lobovanie v štátnych inštitúciách, čím chce získať rozhodujúci vplyv v ďalšom vývoji.

Vznik projektu sa datuje do 70. rokov minulého storočia, kedy bol súčasťou plánov totalitného režimu. Reálnu podobu však nadobudol až v roku 1998.

Holorub v Národnom parku Poloniny. Takto môže skončiť aj CHKO Vihorlat...

OZ BK doposiaľ o projekte s nikým nediskutovalo. Dokonca ani so žiadnymi oficiálnymi orgánmi, ktoré sa podobne ako verejnosť o stredisku dozvedeli až z tlače. Že nikto nejednal ani s vlastníkmi pôdy, je viac než jasné. Jediné čo sa v lokálnych médiách dostalo na povrch, boli verejné napádania a osočovania

ochranárskych organizácií a jednotlivcov zo strany OZ BK.

Krajský úrad životného prostredia sa v marci k návrhu projektu vyjadril, že „situovanie projektu v tejto lokalite je v rozpore s chránennou krajinnou oblasťou (CHKO)“.

O čo vlastne v projekte ide?

Projektu Biele kamene predchádzala I. etapa, ktorou bola prestavba strediska letných športov Sninské rybníky, ktorá však skončila neúspešne. Namiesto vybudovania letného rekreačného strediska prebehli len čiastkové úpravy bazénov a okolia.

Projekt BIELE KAMENE býva tiež často definovaný ako stredisko s nadštandardnými službami, ktorého úlohou je do regiónu prilákať množstvo turistov a lyžiarov z Poľska, Ukrajiny, Maďarska, zvýšiť prísun finančných prostriedkov miestnym samosprávam a znížiť nezamestnanosť.

Na tento projekt bol vyžiadaný grant od EÚ v celkovej sume 800 miliónov korún, pričom sa táto suma vzťahuje len na odlesnenie daného územia, zväčšenie cesty a prípravu na výstavbu a realizáciu daného projektu.

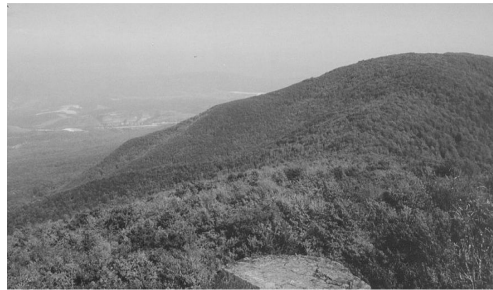
V súčasnosti prebieha proces posudzovania dopadov na životné prostredie podľa zákona. Po najnovších okolnostiach MŽP SR posunulo do pripomienkového konania časť projektu v oblasti Johaneska, Tarnovský potok a cestu z Kolonice do Zemplínskych Hámrov).

OZ BK momentálne pripravuje zmenu projektu v spomínaných oblastiach a nalieha na kompetentných v danej problematike kvôli urýchleniu povolení na začiatok realizácie a s ňou spojenú ťažbu.

Dôsledky projektu

Ak sa podarí zámer OZ Biele kamene realizovať, môže to spôsobiť výrazné zvýšenie erózie pôdy. Dôvodom sú strmé svahy a typ pohoria v danej lokalite, v ktorej sa nachádza plytká pôda a tzv. sutinové brehy. Z pohľadu lesníctva hrozí po plánovanej zmene prostredia zvýšená možnosť vývratov a katastrof (napríklad zosuvy pôdy).

Na odlesnených územiach sa potom môže zvýšiť teplota pôdy, čo môže mať záporný efekt na klimatické podmienky v regióne. Ďalšie zmeny a zásahy sa môžu nepriaznivo dotknúť vodozadržných funkcií, veterných prúdov a pokoja v nenarušených lesoch.

CHKO Vihorlat. Tu majú byť lyžiarske strediská.

Alternatíva pre región

Voči zámeru megalomanov z OZ Biely Kameň sa postavili Lesoochranárske združenie VLK Východné Karpaty a OZ občianska iniciatíva za záchranu CHKO Vihorlat Zelený Kameň. Nemalou mierou sa angažuje aj združenie Priama akcia, ktoré v súčasnosti realizuje vlastnú kampaň za iný rozvoj regiónu.

Výraznú podporu nezískal zámer ani medzi obyvateľmi v Snine, Stakčíne, Kolonici a Zemplínskych Hámroch, kde v priebehu mesiacov január a marec prebehol výskum verejnej mienky. Z jeho záverov vyplýva, že ľudia by radšej prijali alternatívne riešenie namiesto nezmyselnej ťažby a následného znehodnotenia lesa a časti regiónu.

Juraj Formát

Kampaň Biele kameNIE! Konkrétne akcie a možnosti pomoci

* Začiatok kampane Biele kameNIE! pod hlavičkou Priamej akcie - MAP Slovensko.

Po niekoľkotýždňových prípravách začíname začiatkom júna s našou kampaňou. S pripraveným programom akcií sa púšťame do tejto jedinečnej aktivity a tešíme sa na nové skúsenosti.

* Benefičná skaparty spojená s videoprojekciou. Tlačové správy uverejnené v regionálnych týždenníkoch.

V piatok 10. júna 2005 sa v Humennom uskutočnila benefičná hudobná akcia. Jej zmyslom malo byť nielen dobre sa naladiť a zabaviť, ale aj poukázať na projekt Biele kamene. Za príjemných tónov reggae a ska hudby bol premietnutý dokumentárny film Divoké Karpaty, ktorý poskytlo združenie Zelený kameň a k dispozícii boli aj časopisy a knihy so sociálnou a ekologickou tematikou. Počas akcie mohli prítomní diskutovať o problematike a dozvedieť sa viac o alternatívnych možnostiach rozvoja regiónu. Debatovalo sa aj o dôvodoch, prečo sa ľudia u nás i vo svete stavajú proti podobným megalomanským projektom, ktoré namiesto toho, aby riešili problémy daného regiónu, ich len znásobujú.

O tom, že je možné úspešne spojiť ska party, čo je u nás viac menej netradičné kultúrne podujatie, s pozitívnym apelom na

mladých, aby sa zaujímali o dianie v našom okolí, svedčí fakt, že ju prišlo podporiť približne 120 ľudí a svojim príspevkom podporili ďalšie aktivity proti BK.

* Vydanie letáku a protestných listov k problematike.

V niekoľkotisícovom náklade vydávame letáky, ktoré približujú celý projekt a naše názory na dôležitosť prepojenia sociálnych, ekologických a komunitných konfliktov. Leták zároveň približuje potenciál rozvoja regiónu bez BK.

* Cyklistická víkendovka spojená s rozdávaním letákov a protestných listov (Stakčín, Kolonica, Zemplínske Hámre).

Základom komunitnej aktivity je informovanosť a komunikácia s ľuďmi v danej komunite. Po anketárskej činnosti (v januári a marci sme robili prieskum verejnej mienky v dotknutých obciach) sme sa teda rozhodli opäť vybrať do dedín, ktorých sa projekt najviac dotkne a ukázať, že sú tu aj ďalší ľudia, ktorým sa projekt nepáči. Spojili sme príjemné s užitočným a s batohmi plnými letákov a protestných listov sme sa vybrali do troch obcí - Snina, Kolonica a Zemplínske Hámre. V Snine sme si rozdělili úlohy. Časť letákov si zobrali aktivisti Zeleného kameňa a rozdali ich v Snine a zvyšok išiel s nami do

dedín. „Schránkovanie“ nám išlo celko rýchlo a nezaznamenali sme nejaké negatívne reakcie. Ľudia sa najskôr zaujímali o to, čo im do tých plechoviek hádzeme, dokonca sa jedna babka opýtala či máme aj leták z LIDLu. Prijali sme to ako smutný dôsledok postupujúcej globalizácie a s patričným humorom sme rozdávali ďalej. Jeden pán nám po prečítaní letáku ponúkol, že si uňho môžeme nechať bicykle a batohy a tak sme odľahčení prešli celú dedinu za dve hodinky. V podvečer sme sa cez les vybrali do Zemplínskych Hámrov. Po prenocovaní pod holým nebom sme ráno úspešne dorozdávali naše letáky v dedine, z ktorej pochádza jeden z hlavných „aktivistov“ OZ Biele Kamene a starosta obce Jozef Gajdoš. Celá víkendová akcia nakoniec dopadla veľmi pozitívne.

* Celodenné infostánky (Michalovce, Humenné, Snina).

V dňoch 27.–29. jún 2005 sa opäť vyberáme do ulíc. Tentokrát si volíme infostánkový druh akcie. Najprv v Michalovciach, potom v Humennom a následne v Snine budú témou dňa Biele kameNIE! K dispozícii budú aj materiály zaoberajúce sa sociálnymi, komunitnými a ekologickými konfliktmi.

* Spustenie webstránky PA-MAP.

Spustenie je plánované na začiatok júla. Na www.priamaakcia.sk teda nájdeš najak-

tuálnejšie informácie týkajúce sa kampane, ako aj iných aktivít, ktoré vyvíjame.

Aj ty môžeš niečo urobiť!

Nie že môžeš, ale musíš! Samozrejme, musíme len zomrieť, týmto len chceme poukázať na dôležitosť celej tejto kampane v kontexte slovenských lesov ako takých (stačí pozorne sledovať kroky vlády prinajmenšom od kalamity v Tatrách...).

Preto - zapoj sa aj ty do ďalších akcií! Čaká na nás veľa práce a budeme potrebovať každú pomoc. Je množstvo rôznych činností, s ktorými nám môžeš pomôcť a vôbec nemusíš byť odborníkom. Skús zistiť možnosti prednášok či infostánkov, dojdí na naše akcie, pomôž nám s kancelárskymi potrebami alebo, v neposlednom rade, finančne podpor našu činnosť. Možností je veľa. Hlavne sa pýtaj a zostať informovaný/á!!! Keď budeme v kontakte, môžeme byť lepšie pripravení na ďalšie akcie a schopní rýchlo sa zmobilizovať aj k radikálnejším akciám v prípade potreby.

Kontaktuj nás a dozvieš sa viac. Väčšinu informácií nájdeš aj na pripravovanej webstránke www.priamaakcia.sk

Priama akcia
PO BOX 16
840 08 Bratislava 48

email:
pa_vychod@yahoo.com (región Východ)
pa-ba@safe-mail.net (región Bratislava)